

INSPIRATIVNÍ OSOBNOSTI PRO LÉKAŘSKOU ETIKU

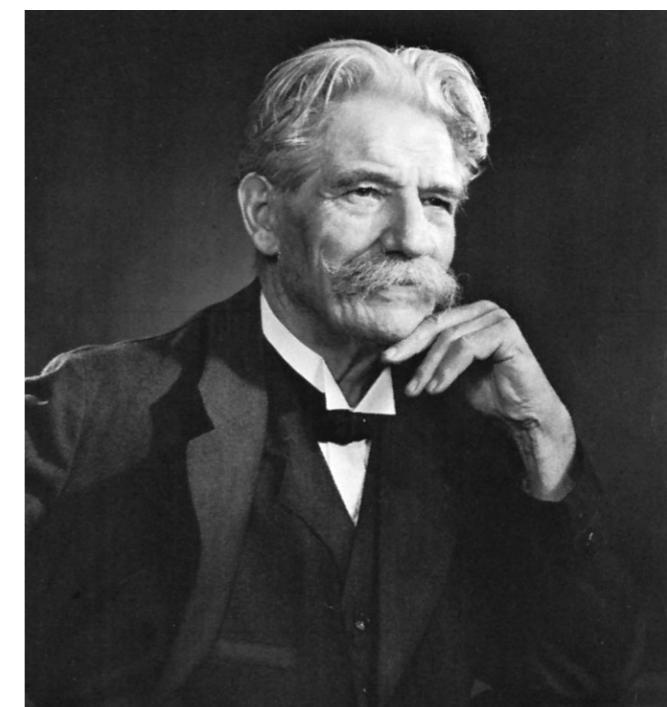

UNIVERZITA KARLOVA
3. lékařská fakulta

MUDr. Tereza Pinkasová
Ústav etiky a humanitních studií

„Etika je činnost směřující k vnitřní dokonalosti lidské osobnosti.“

Albert Schweitzer
(1875 – 1965)
teolog, lékař, varhaník

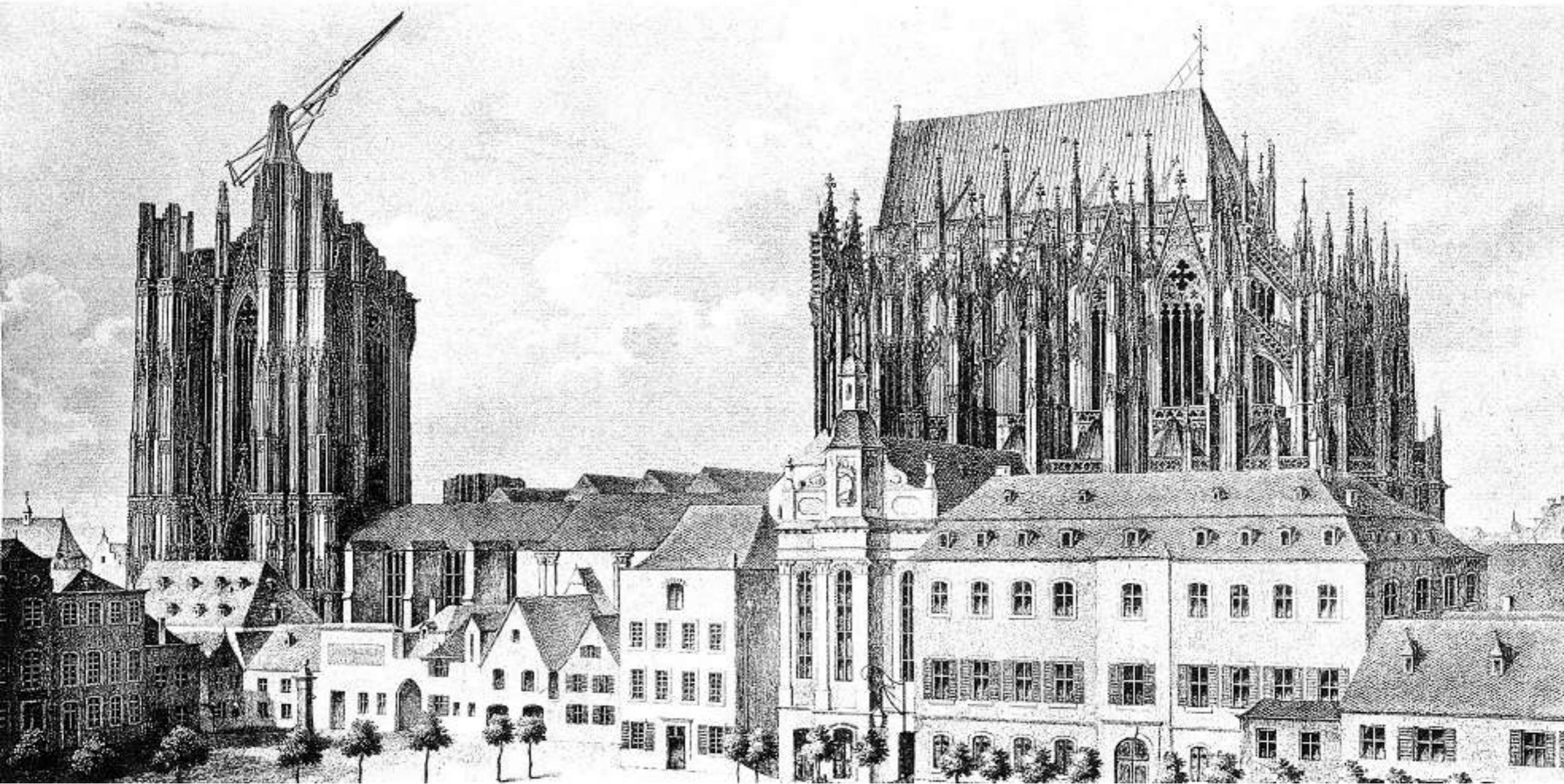

*„Je hanba, že se někdo
dovede namáhat po mnoho let,
aby se stal dobrým lékařem,
obhájcem, učitelem nebo geometrem,
a přitom není ochoten
namáhat se příslušně dlouhý čas,
aby se stal dobrým člověkem.“*

Galén
(129 – 200 n.l.)

neschopnost vidět dlouhodobé cíle

21. 11. 1344

základní kámen
katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha

Karel IV.
arcibiskup Arnošt z Pardubic
Jan Lucemburský

v souvislosti s povýšením pražského biskupství
na arcibiskupství

Mistr Matyáš z Arrasu (1290 – 1352)

Mistr Petr Parléř (1332/3 – 1399)

Václav a Jan Parléřovi (1357 – 1404) (1359 – 1406)

Josef Kranner (1801 – 1871)

Josef Mocker (1835 – 1899)

Kamil Hilbert (1869 – 1933)

Vincenc Morstadt. Praha. Chrám sv. Víta od západu. 1825

Vincenc Morstadt. Praha. Chrám sv. Víta od třetího nádvoří Pražského hradu. 1825

1887

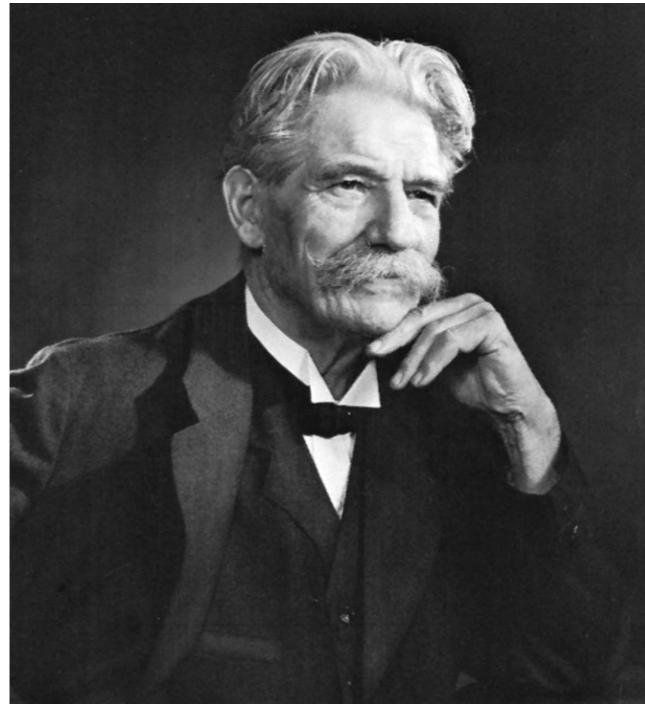
12. 5. 1929 znovuvysvěcení chrámu sv. Víta

585 let

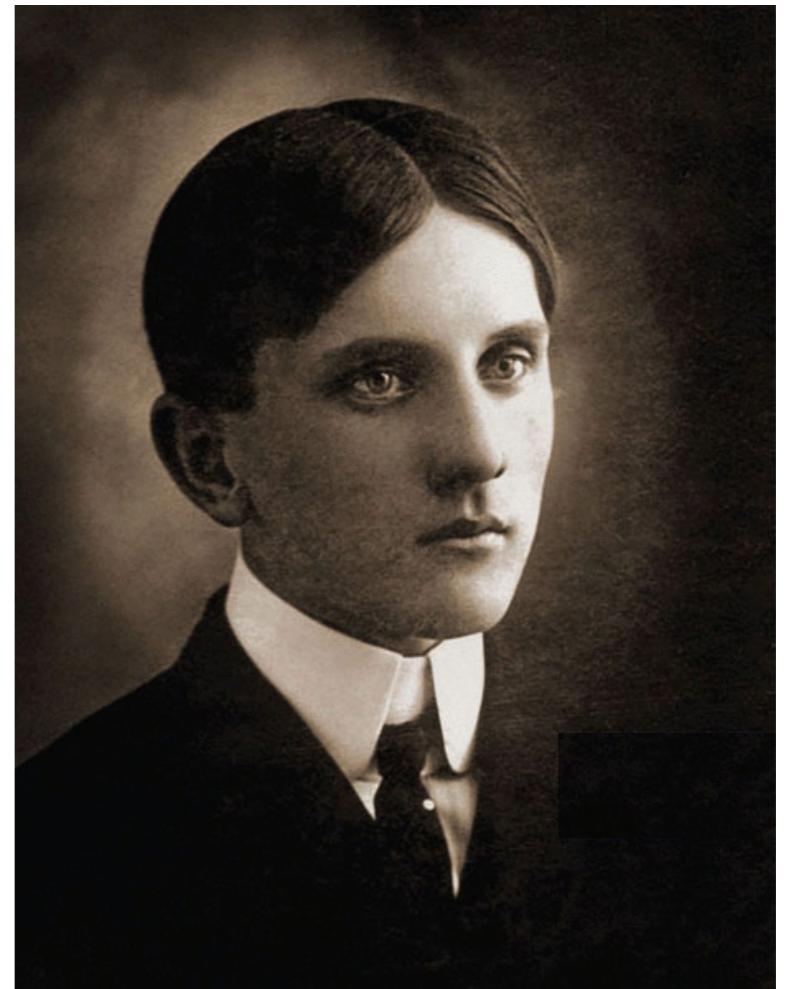
*„Etika se musí vypořádat s třemi protivníky:
s bezmyslenkovostí,
s egoistickou sebezáchovou
a se společností.“*

Albert Schweitzer
(1875 – 1965)
teolog, lékař, varhaník

„Etika znamená, že se chováme o něco lépe,
než je nezbytně nutné.“

Will Cuppy
(1884 – 1949)
americký spisovatel a literární kritik

**inspirativní
osobnosti**

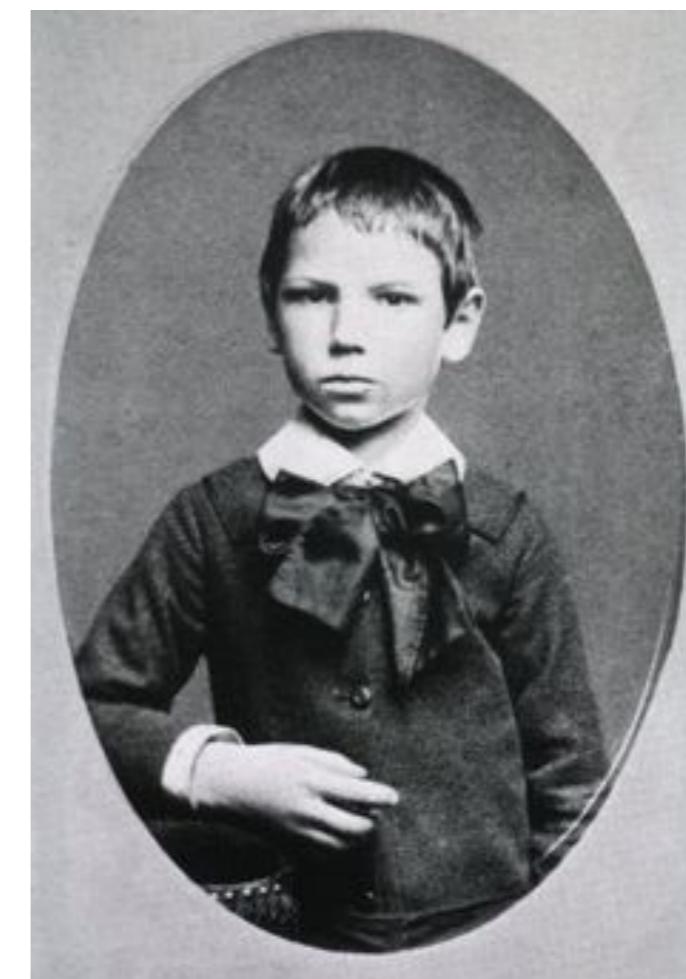
PRVNÍ PŘÍBĚH

Albert Schweitzer

*„Hledej, zda se nenajde
použití pro tvoji lidskost.“*

Albert Schweitzer

nar. 14.1.1875
Kaysersberg,
Horní Alsasko

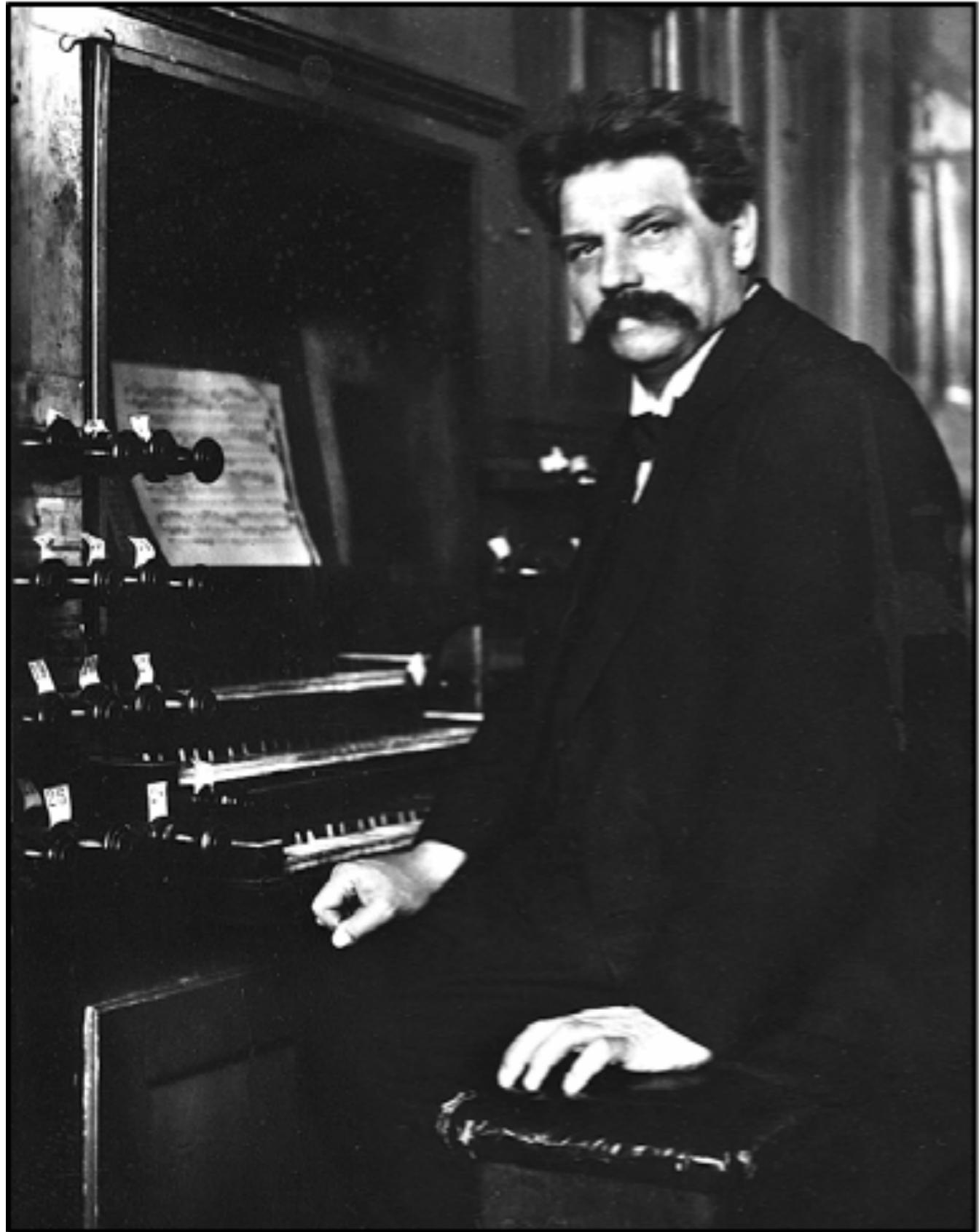
otec farář (luterán)

- vystudoval **filosofii** ve Štrasburku
- 1899 doktorát z **filosofie**
- 1900 doktorát z **teologie**

v Paříži studoval
hru na varhany a na klavír

Charles-Marie Widor
ředitel Pařížské
konzervatoře

Marie Jaëll
žačka Liszta,
Sant-Saënse a Rubinsteinova

- od r. 1900 vikářem v kostele sv. Mikuláše ve Štrasburku
- 1902 docentem teologie

ve svých 30 letech
se rozhodl,
že zcela změní svůj život

1905 začal studovat

medicínu

ve Štrasburku

P. Steiner

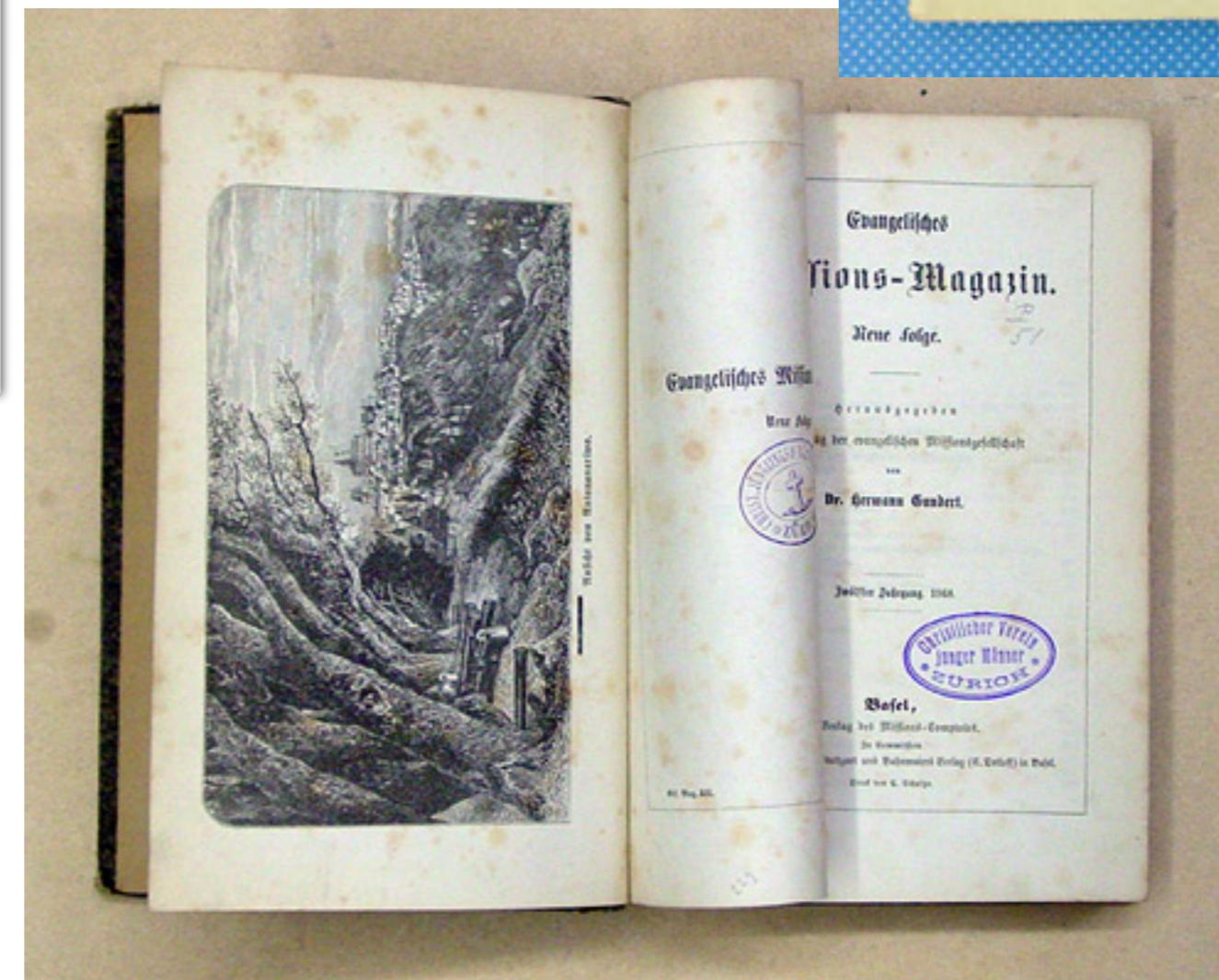

EVANGELISCHES
MISSIONS-MAGAZIN,
1900

Vol. 44

Forgotten Books

GOTTLIEB OLPP

Charakterköpfe
der
Tropenmedizin

VERLAG DIE SPRACHE ZUR HOMAT

1912 promoce
oženil se s Helenou Bresslau

1913
odjíždí do
Lambaréné,
kde zakládá
vlastní
nemocnici

To Mrs Leonie Pace Mac Easty on her
Gambarene 20.9.1960

Albert Schweitzer

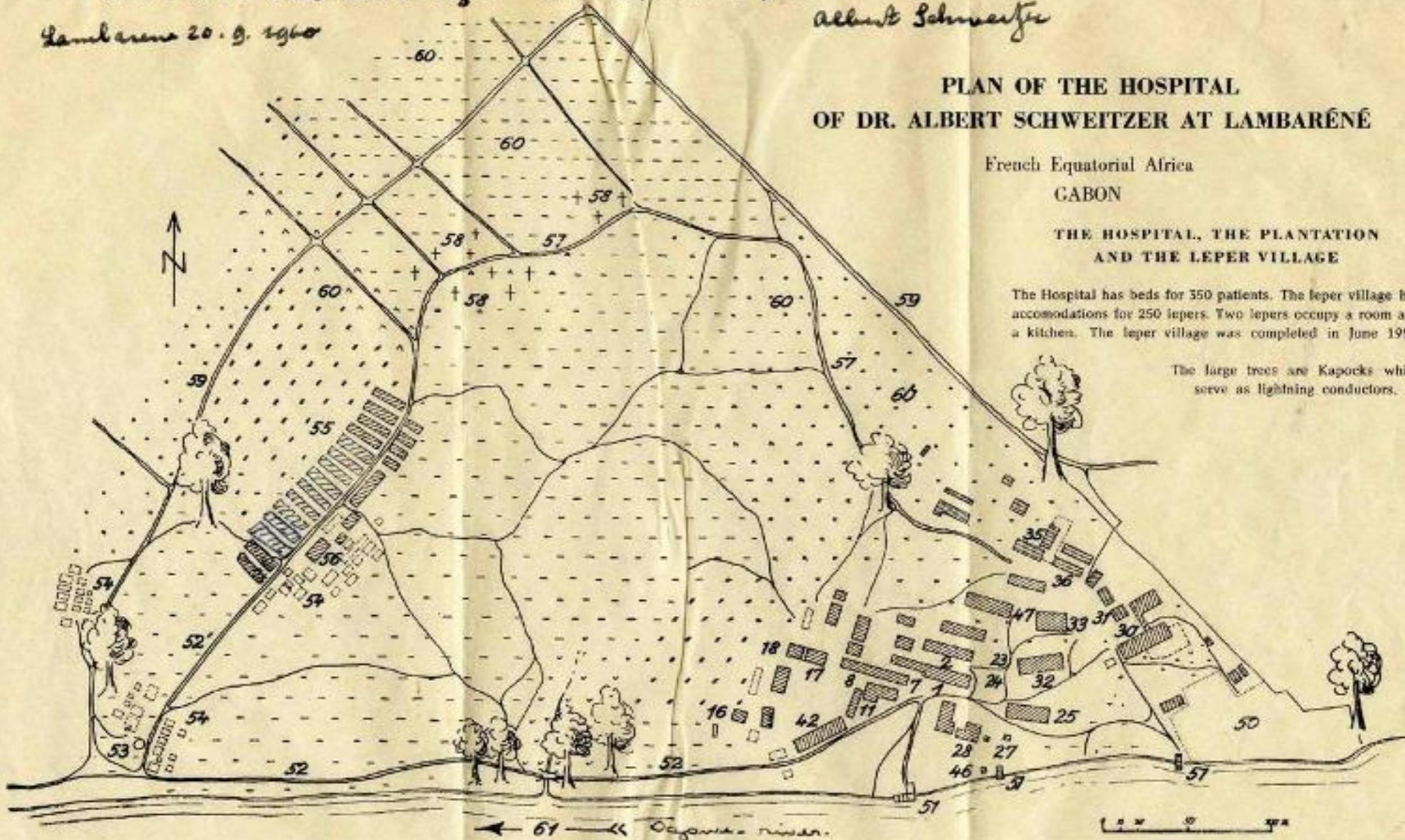
**PLAN OF THE HOSPITAL
OF DR. ALBERT SCHWEITZER AT LAMBARÉNÉ**

French Equatorial Africa
GABON

THE HOSPITAL, THE PLANTATION AND THE LEPER VILLAGE

The Hospital has beds for 350 patients. The leper village has accommodations for 250 lepers. Two lepers occupy a room and a kitchen. The leper village was completed in June 1955.

The large trees are Kapocks which serve as lightning conductors.

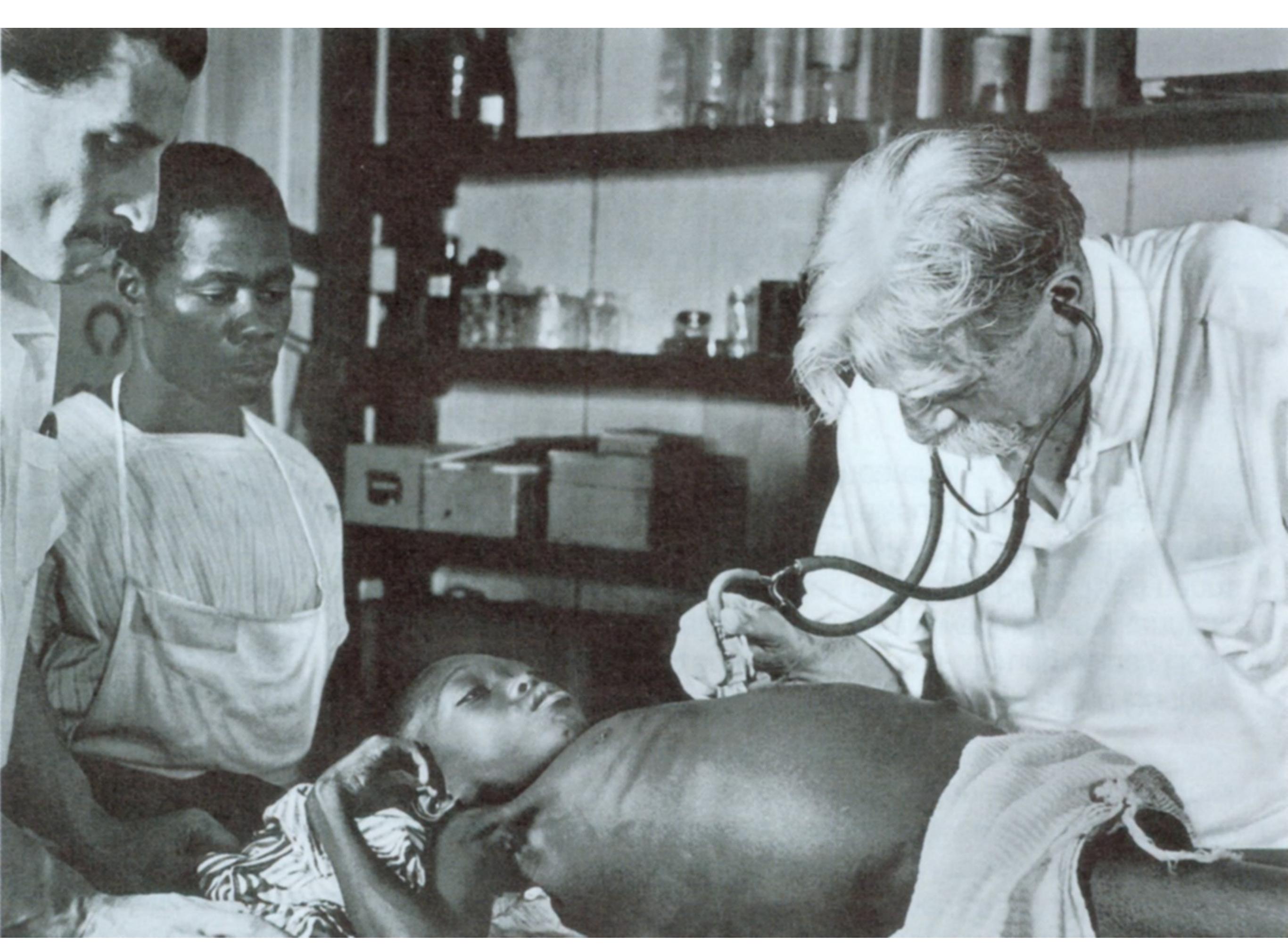

NUMERICAL GUIDE

1. Consultative rooms and operating theatre	18. Anatomy	35. Stable and building for storing housing materials	53. Wells for the leper village
2. Post-operative cases	23. Large water reservoir built in beton	36. Goat house and building for storing housing materials	54. First primitive housing for the lepers
7. Food supply building for the hospital	24. The bell	42. Building for seriously ill patients	55. New leper village
8. Site for patients who come from far-off villages in the interior.	25. Building for housing European patients	46. Wells for the dry season	56. «Case» Greta Lagerfelt
11. Site for gravely ill patients	27. The wells	47. «Case» Sans-Souci	57. Higher path to the leper village
16. Building for mentally ill patients who are in an agitated state	28. Hangar for embarkation and repair room	50. Vegetable garden	58. Cemetery
17. Building for mentally ill patients who are in a calm state	31. Kitchen and storeroom for reserve food supply	51. Jetties	59. Road
	32. Building for housing Europeans	52. Lower path to the leper village	60. Fruit tree plantings
	33. Dining Hall		61. The Ogouwe River

L'HOPITAL
DU
DOCTEUR

Albert Schweitzer
VOUS
SOUHAITE
la
BIENVENUE

JORCH_

Nemochni financoval:

- z vlastních prostředků,
- z darů,
- ze svých varhanních koncertů.

1914

Schweitzerovi = Němci ve francouzské kolonii

=> drženi jako zajatci,
Schweitzer pracoval pod dohledem

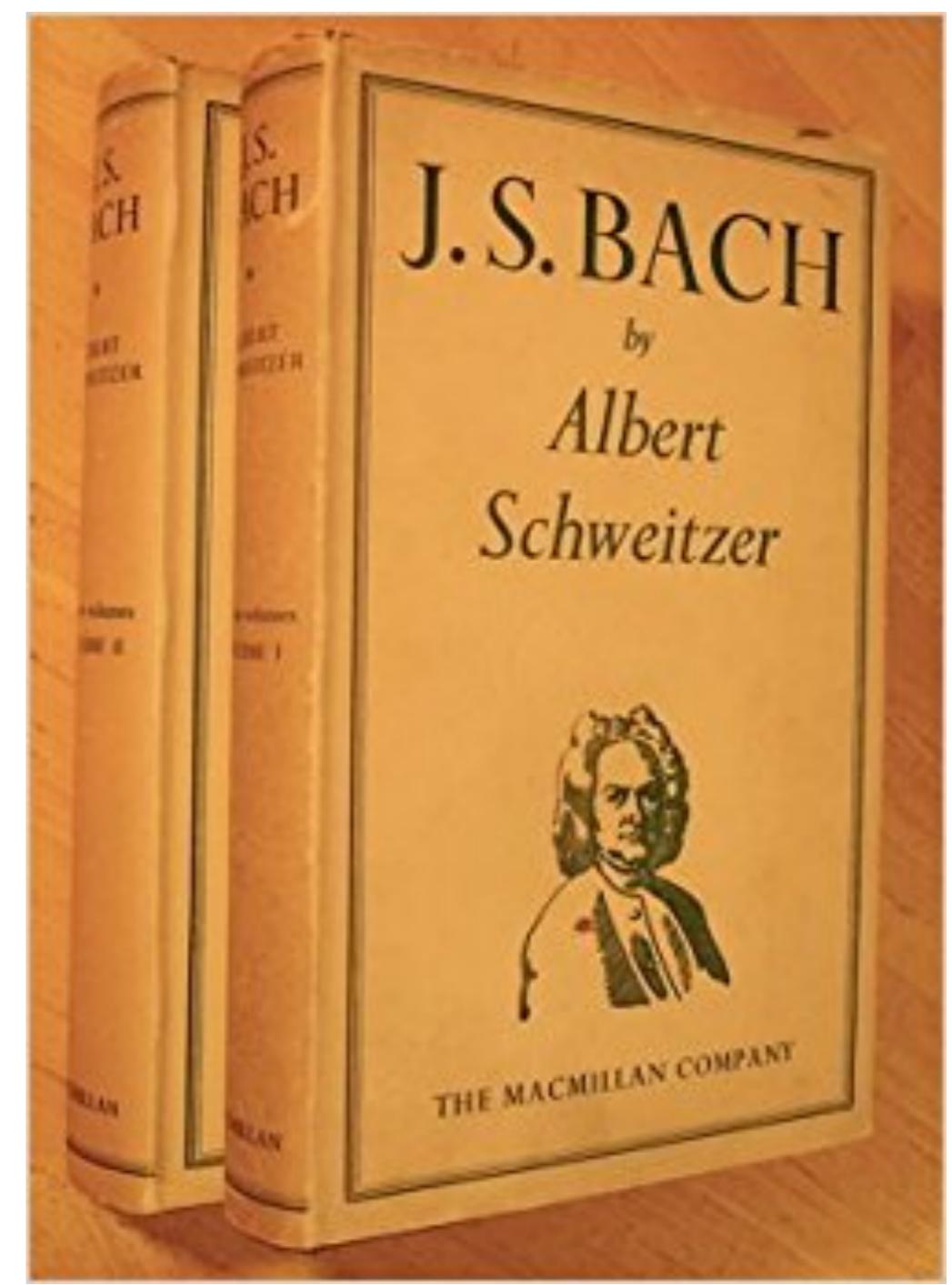

1917 deportováni do Francie

1918 propuštěni

**Schweitzer musí sehnat
nové prostředky
pro cestu zpět do Afriky.**

kostel sv. Michala v Jirchářích

ALBERT SCHWEITZER

* 1875 KAYSERSBERG † 1965 LAMBARENÉ

ZDE KONCERTOVÁL V LETECH 1923 A 1928

KOSTEL SV. MICHALA
V JIRCHÁŘÍCH

evangelický kostel Děčín – Podmokly

evangelický kostel v Mariánských Lázních

A ZA OCEANEM
POHLEDY JOSÉF PÍSEK

SVAZEK
VI.

ALBERT SCHWEITZER

LIDÉ
V PRALESÍCH

S S PŘÍLOHAMI

1921 kniha Lidé v pralesích

V PRAZE 1955

NAKLADATELSTVÍ „ORBIS“ V PRAZE XII

V PRAZE 1955
NAKLADATELSTVÍ „ORBIS“ V PRAZE XII

Lidé v pralesích

- práce lékaře v Africe
- mentalita domorodců
- formuluje myšlenky
filosofie úcty k životu:
žádný život nesmí být
zničen zbytečně
a svévolně

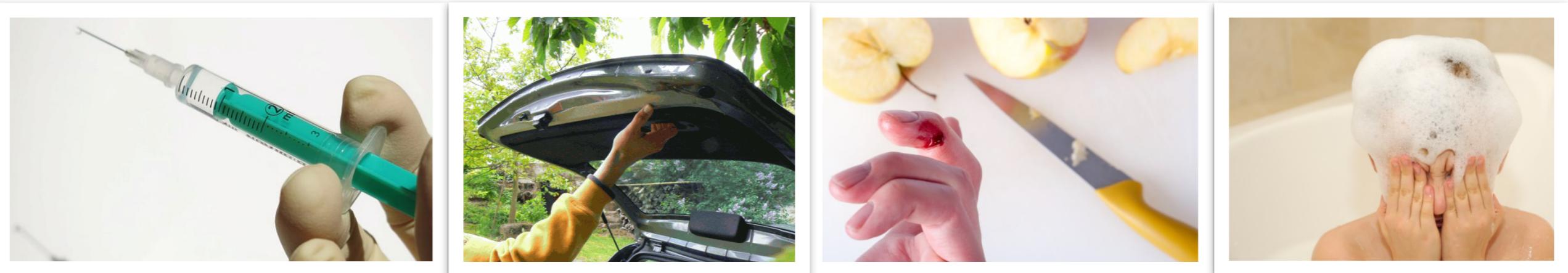

Dr. Sophie Trawalter
University of Virginia

výzkum predikce míry bolesti (2012) medici + budoucí zdravotní sestry

Jak moc bolí:

nejdřív hodnotit u sebe, pak u osoby na fotografii

U osob černé pleti očekávali menší míru bolesti.

Jako nejvíce lidské hodnotíme lidi, kteří mají nám nejpodobnější vlastnosti.

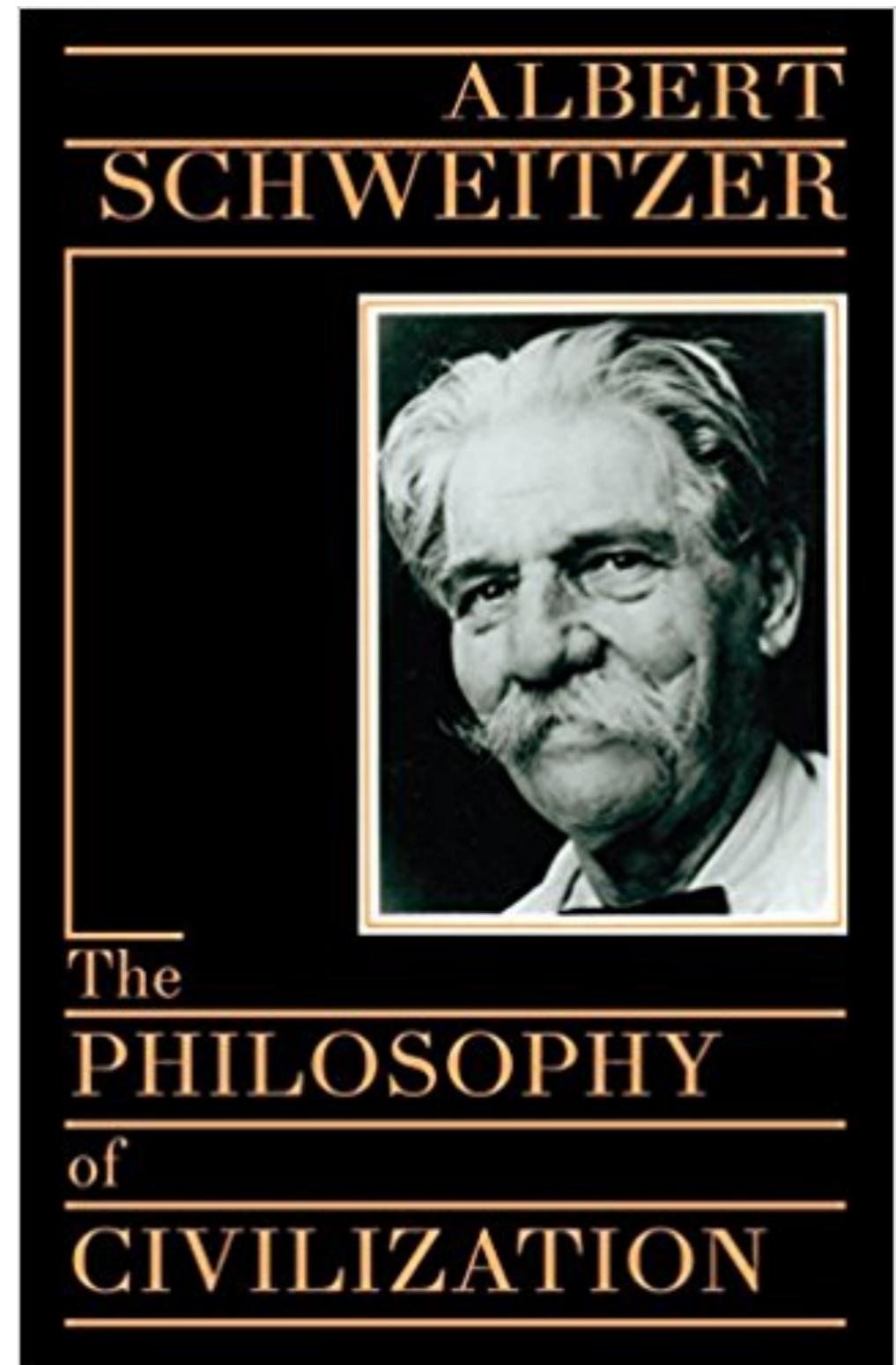
Jeroen Vaes, Maria Paola Paladino
Universitá di Trento, Itálie

*„Člověk je etický pouze tehdy,
pokud mu je posvátný všechn život
a pomáhá všemu živému.“*

Albert Schweitzer

1923 Filosofie civilizace

- civilizace může být zdravá a stabilní jedině tehdy, je-li její **vidění světa optimistické a etické**
- rozpracování filosofie úcty k životu
- důraz na duchovní a **etickou sebereflexi**

1924 návrat do Lambaréné, obnovuje poničenou nemocnici

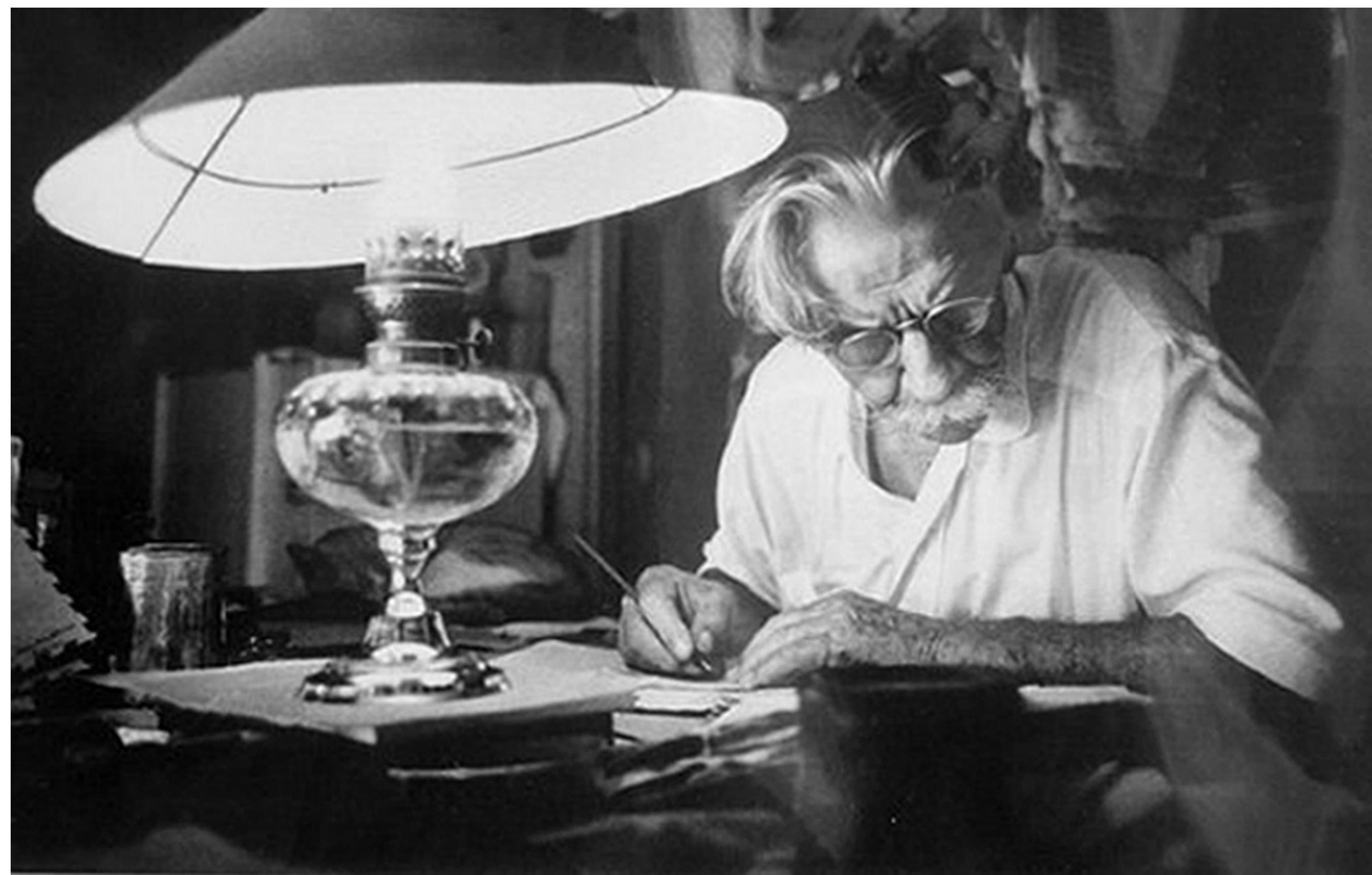

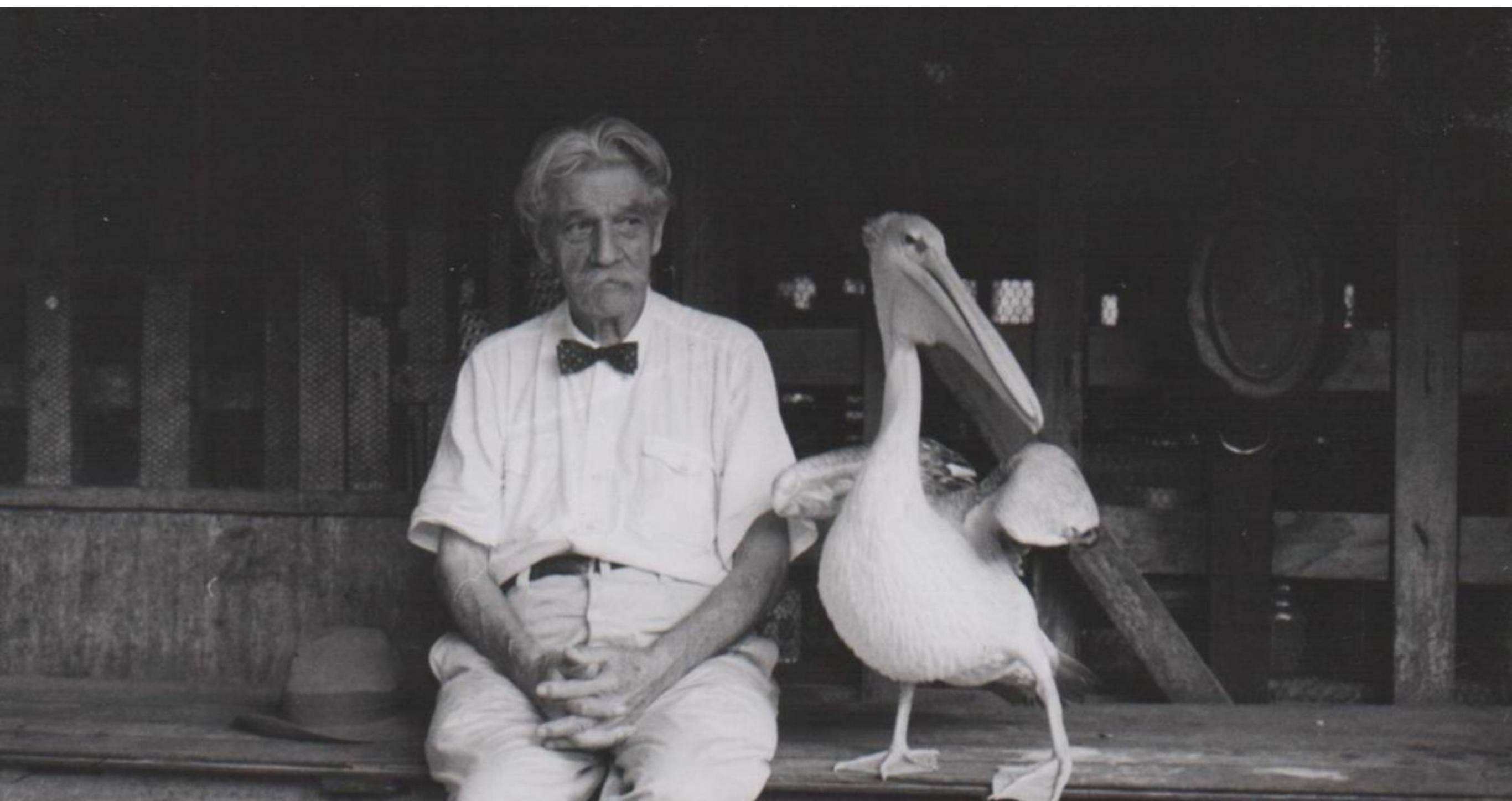
*„Boj mezi optimismem a pesimismem
v nás není nikdy dobojován.
Pořád kráčíme po drobivé sutí
nad propastí pesimismu.“*

Albert Schweitzer

*„Na otázku, zda jsem pesimista nebo optimista odpovídám, že **mé poznání je pesimistické**, ale **mé chtění a naděje jsou optimistické**.“*

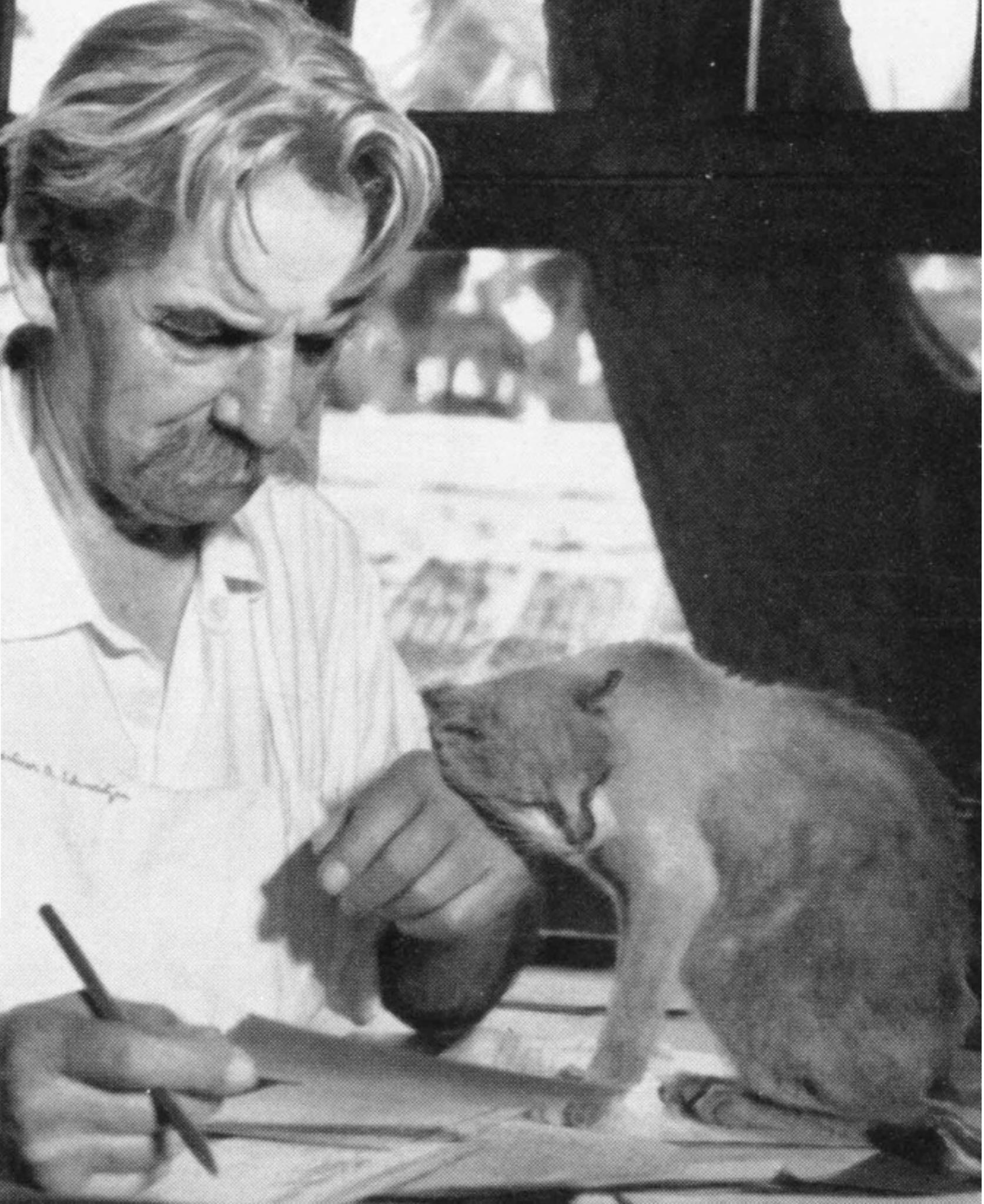
Albert Schweitzer

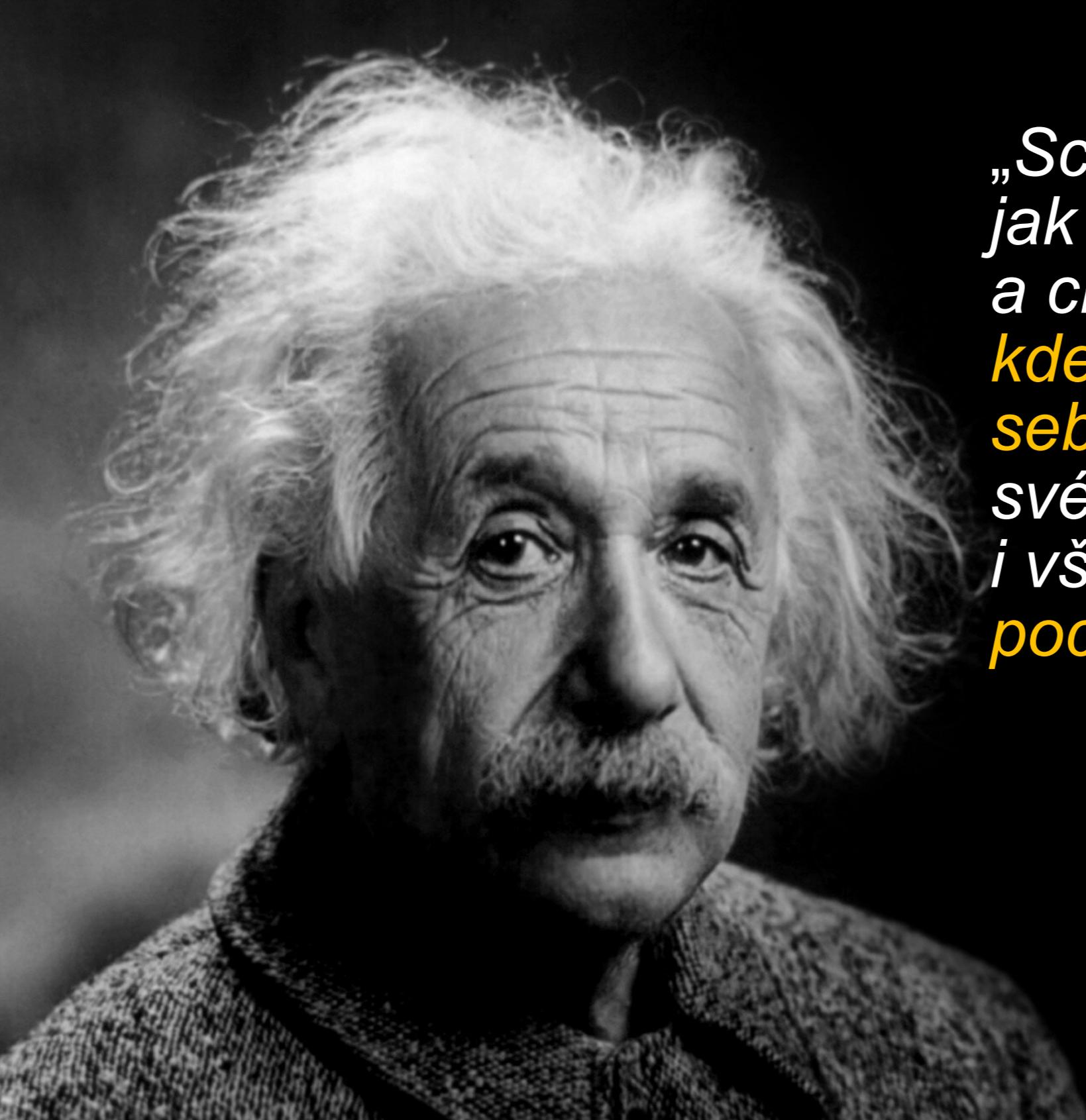

Pracovna Velkého doktora (Grand Docteur, jak ho nazývali) byla vyzdobena jen dvěma portréty. Na jednom z nich byl zobrazen **Albert Einstein**, z druhého hleděla tvář **Jana Amose Komenského**.

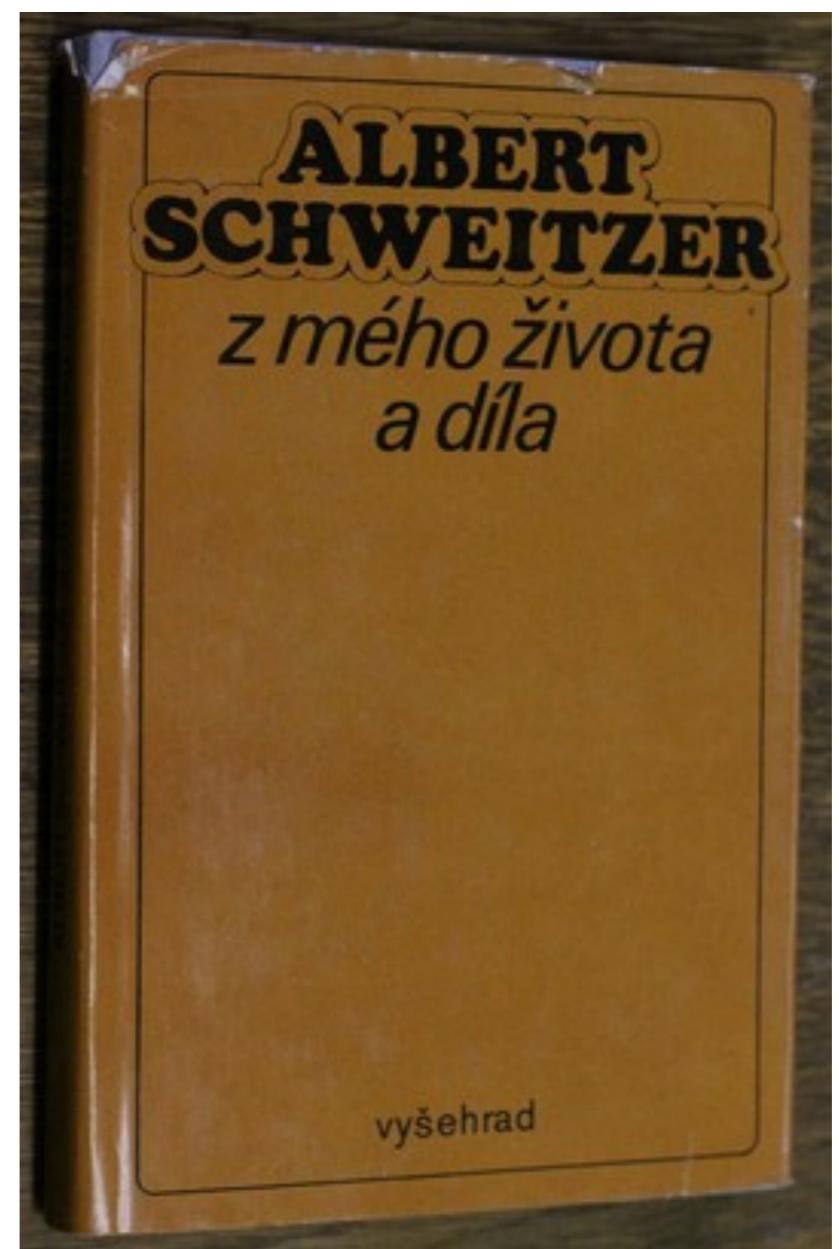

*„Schweitzer je velký tím,
jak bojuje s bezcitností
a chladem všude,
kde vidí pro člověka
sebemenší naději. Koná
své skutky v Lambaréné
i všude jinde z prostého
pocitu vnitřní nutnosti.“*

Albert Einstein

1931 Z mého života a díla

*„Každý si své
Lambaréné musí
najít sám. Ale
**musí o to velmi
a velmi usilovat.**
Není to snadné.“*

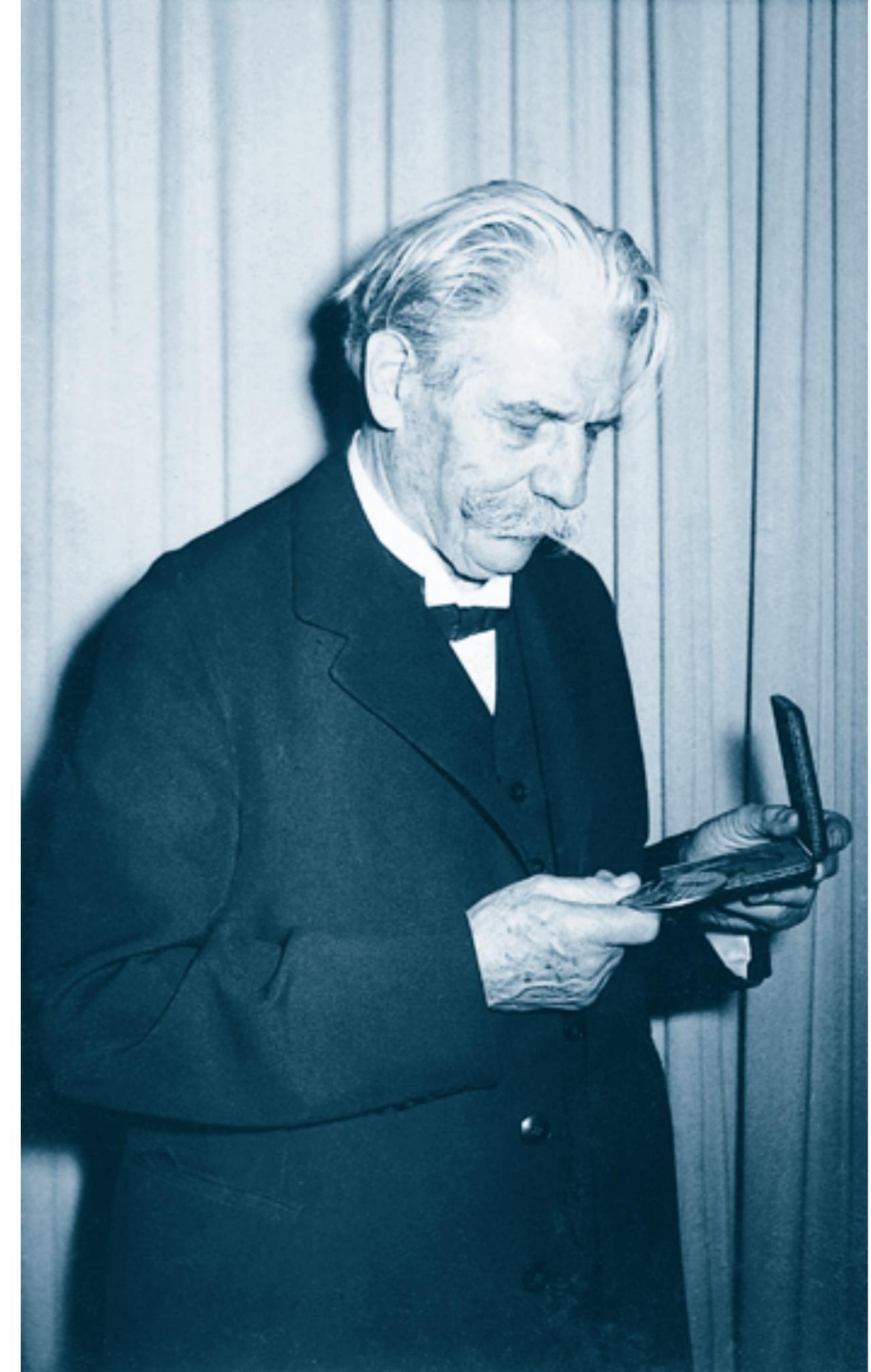
Albert Schweitzer

*„Je to nejenom
génius, ale i
posel lidskosti.“*

Winston Churchill

1952 Nobelova cena za mír

1965 umírá v Lambaréné

*Zkušenosti, které bychom my dospělí
měli sdělovat mladým, nezní
„Život už s vašimi ideály zatočí!“,
nýbrž „Pevně zapust'te kořeny svých
ideálů tak, aby vám je život
nedokázal vzít!“*

Albert Schweitzer

*„Hledej, zda se nenajde
použití pro tvoji lidskost.“*

Albert Schweitzer

DRUHÝ PŘÍBĚH

Maria Montessori

*„Předmětem našeho studia
je lidskost.“*

Maria Montessori

31.8.1870, Chiaravalle

1876 státní škola v Římě

1886 – 1890 Regio Istituto Tecnico Leonardo da Vinci

Rodiče si přáli, aby studovala
pedagogiku, Maria chtěla
lékařství.

Tehdy však na LF ženy nestudovaly.

nesouhlas děkana

*„Já vím, že se
lékařkou stanu.“*

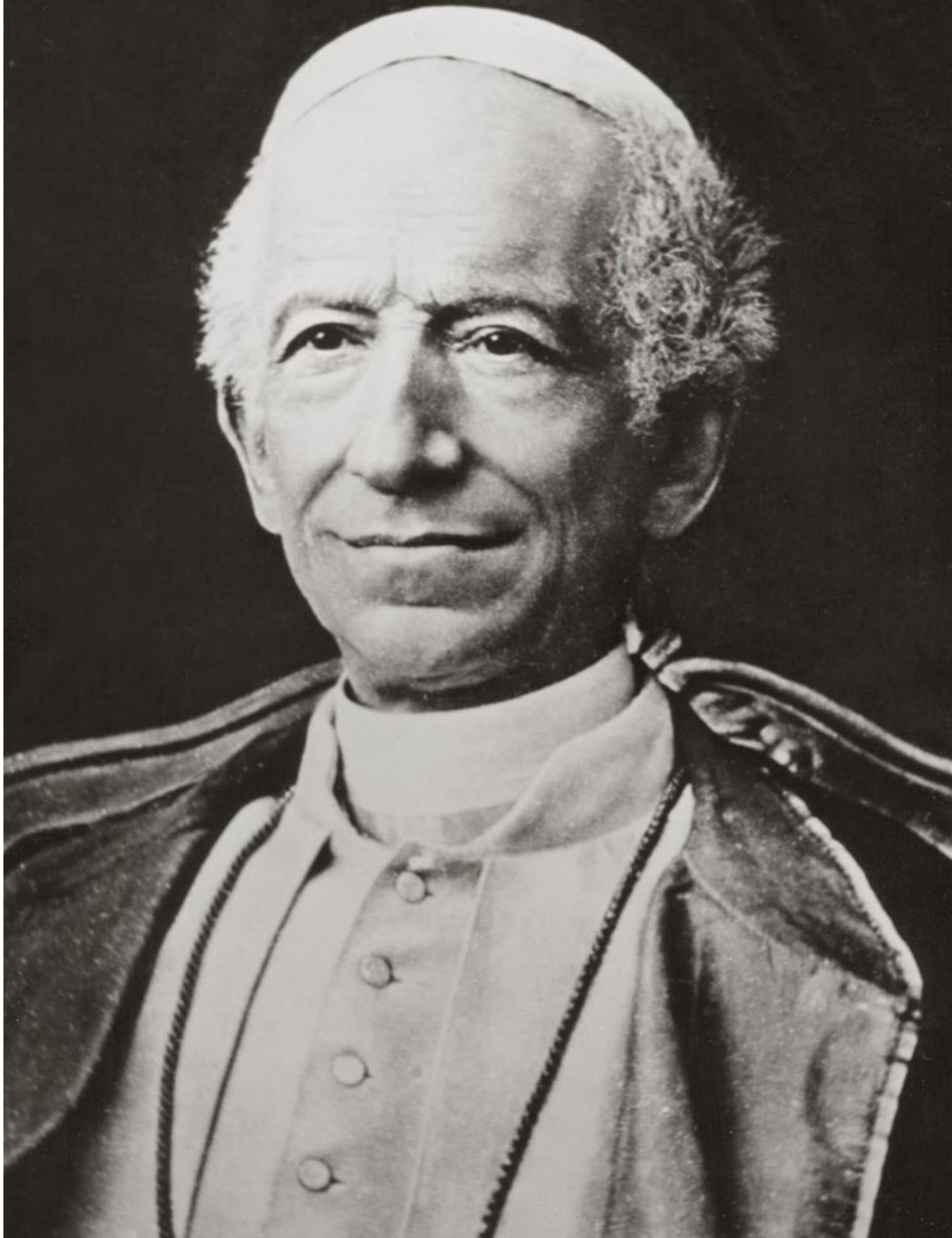
Universitá di Roma

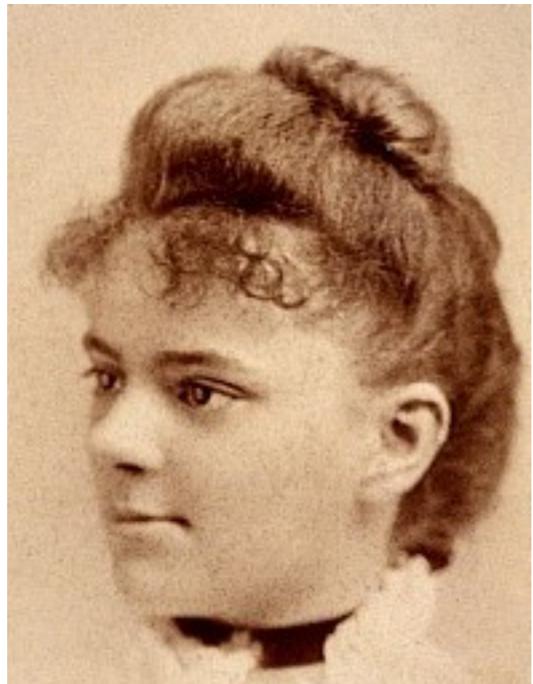
1890 – 1892
matematika, fyzika
a přírodní vědy

přímluva papeže **Lva XIII.**

*„Nikdo nemá
pravomoc
odepřít ženě
její poslání
léčit.“*

Elisabeth Blackwellová
promovala 1849 v státě New York

Anna Honzáková
promovala 1902 v Praze

1892 začala Maria Montessori studovat medicínu – jako první žena v Itálii

promoce 10. července 1896
poté dětským chirurgem nemocnice
Santo Spirito v Římě

V rámci exkurzí na jiná pracoviště navštívila **Římský ústav pro choromyslné**, kde hledala pacienty pro léčbu na své klinice.

Vzpomíná si, jak na jedné z jejích návštěv jí ošetřovatel v dětském ústavu s odporem vypravoval, jak děti po obědě sbírají drobky jídla z podlahy.

*Montessori si uvědomila, že v takovém prázdném a nezařízeném prostředí **děti zoufale toužily po zrakové stimulaci a aktivitách** a že tato deprivace přispívala k jejich neblahému stavu.*

- 1897 – 1898 si doplnila **pedagogické vzdělání**
- 1898 (28 let) projev na Národním lékařském kongresu v Turíně, kde obhajovala kontroverzní teorii, že **nedostatek vhodných podnětů** pro děti je důvodem jejich kriminality

1898 – 1900 ve fakultní nemocnici zřídila školku

1904 – 1908

přednášela na pedagogické fakultě Univerzity v Římě

„Předmětem našeho studia je lidství; naším cílem je stát se učiteli. Co ale dělá člověka učitelem, je láska k dítěti, protože to je právě láska, která přetváří sociální povinnost pedagoga do vyššího vědomí takového poslání.“

6. ledna 1907 otevřela mateřskou školu
Casa dei Bambini

*„Měla jsem takový zvláštní pocit,
který mě dnes přiměl s rozhodností oznámit,
že zde vidím **otevření instituce,**
o které jednou bude mluvit celý svět.“*

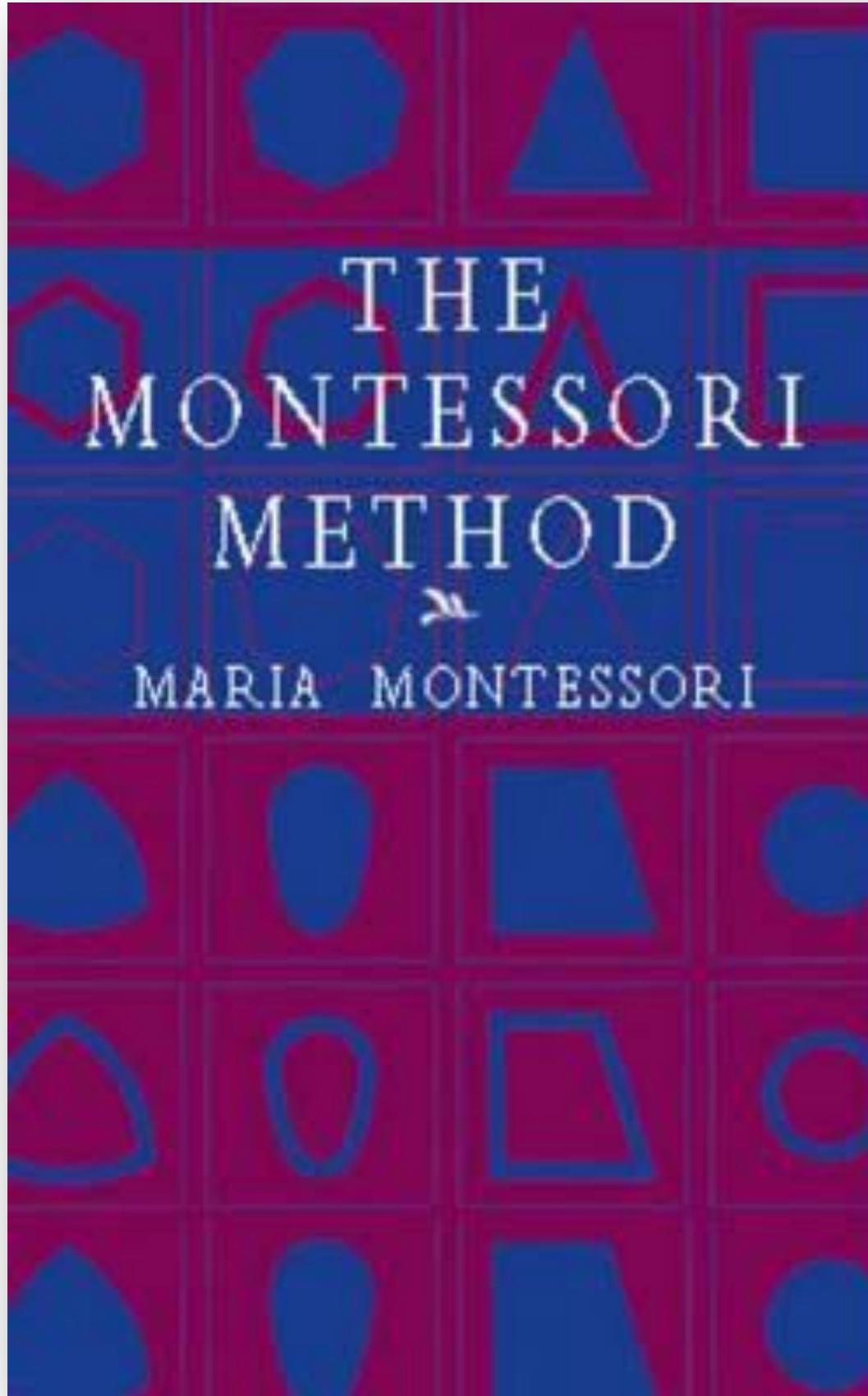
MONTESSORI PEDAGOGIKA

- dobrovolná volba aktivit
- podpora činnosti dítěte
- důraz na tvořivost, hru
- pomůcky adekvátní vývoji dítěte
- žádné tělesné tresty

„Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

- 1909 kniha
Metoda Montessori
- 1912 v překladu v USA
(2. nejprodávanější titul
americké populárně naučné
literatury)

Brzy poté byla přeložena
do 20 různých jazyků.

Benito Mussolini

projevil zájem
o Montessori školy

1933 Maria opouští Itálii

Barcelona

Amsterdam

Indie

1938

**1947 Maria Montessori (76 let)
přednáší v Římě přednášku pro UNESCO
nazvanou „Výchova a mír“**

*„Předcházení konfliktům
je záležitostí politiky.
Nastolení míru
je záležitostí pedagogiky.“*

**3x nominována
Nobelovu cenu za mír**
Zemřela 6.5.1952 v Holandsku.

„Předmětem našeho studia je lidskost.“

„Základem dobrého charakteru je láska a úcta k životu, laskavost, pravdivost, poctivost, správné jednání ve prospěch celku i každého jednotlivce, v míru a bez násilí.“

Maria Montessori

TŘETÍ PŘÍBĚH

Viktor Emanuel Frankl

*„Kdo se táže po smyslu života,
klade otázku špatně.
Otázky nám pokládá život
a na nás je, abychom na ně
odpovídali.“*

Viktor Emanuel Frankl

nar. 26.3.1905 ve Vídni
(rodiče z Pohořelic u Brna)

- vystudoval medicínu na Vídeňské univerzitě
- působil jako psychiatr, obdivoval Junga, později Adlera

1945 A přesto říci životu ano

- 1942 koncentrační tábory – Terezín, Osvětim, Türkheim
- jeho otec zemřel v Terezíně, matka a bratr v Osvětini, žena v Bergen-Belsenu

logoterapie

= léčba lidské duše
hledáním a nalézáním

smyslu

nedělní neuróza

„Člověk **probíhá cestou života s nejvyšší možnou rychlostí** jen proto, aby nezpozoroval bezcílnost svého života. Neustále se snaží utéct sám před sebou. V neděli, kdy se čilý běh zastaví, před ním stojí celá bezcílnost, bezobsažnost a **bezesmyslnost jeho existence.**“

*„Kdo se táže po smyslu života,
klade otázku špatně.*

*Otázky nám pokládá život
a na nás je, abychom na ně
odpovídali.“*

Viktor Emanuel Frankl

„Úloha každého člověka je stejně jedinečná, jako je jedinečná jeho příležitost ji splnit.“

Viktor Emanuel Frankl

ČTVRTÝ PŘÍBĚH

Randy Pausch

„Bud' prvním tučňákem!“

prof. Randy Pausch

https://www.youtube.com/watch?v=ji5_MqicxSo

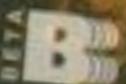
POSLEDNÍ PŘEDNÁŠKA

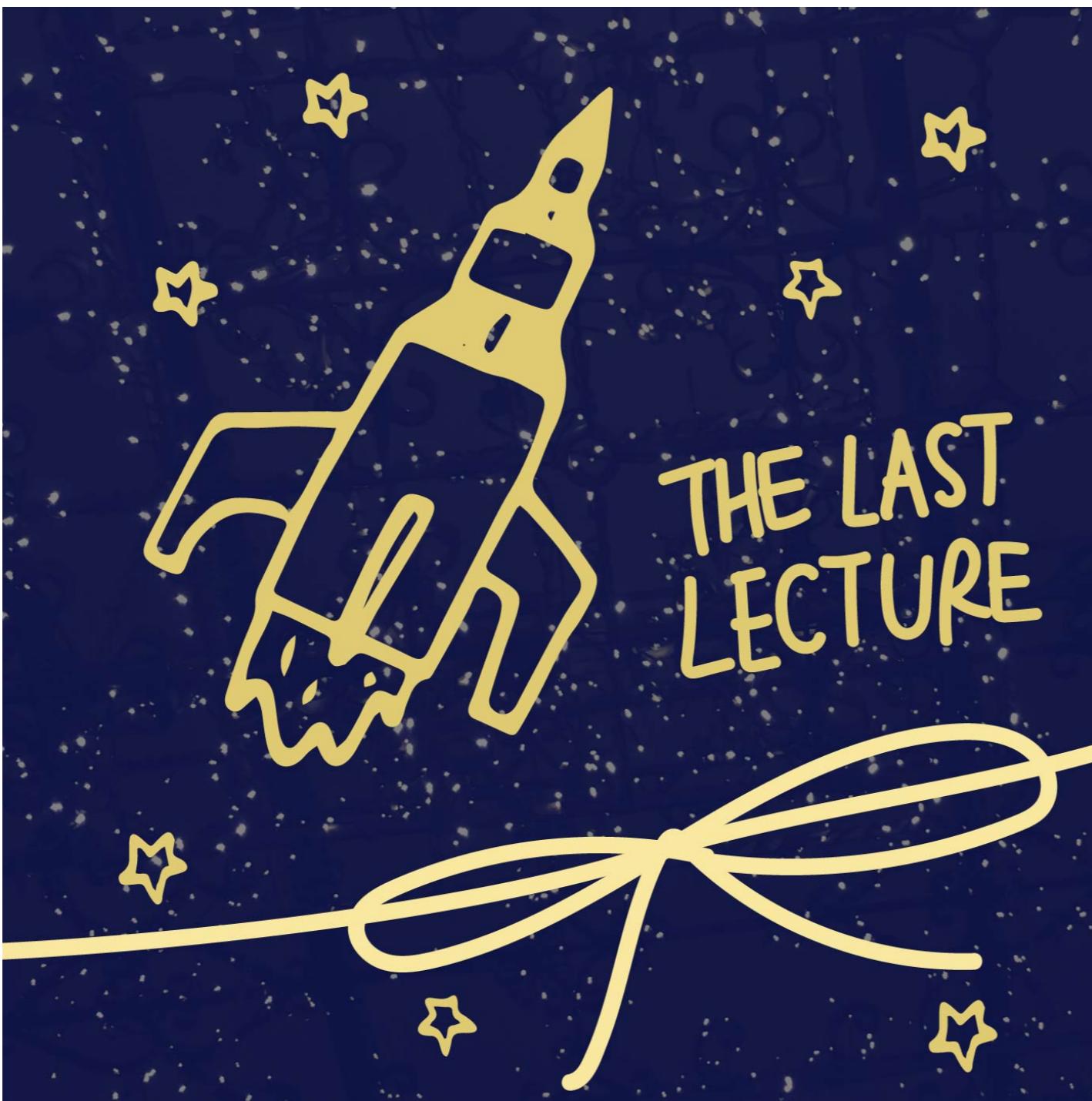
Randy Pausch

PROFESSOR CARNEGIE MELLON UNIVERSITY

ve spolupráci
s Jeffreyem Zaslowem

Měj velké sny!

Bud' prvním tučňákem!

FIRST PENGUIN AWARD

Přivoň si zase k pastelkám.

PÁTÝ PŘÍBĚH

Marek Orko Vácha

„Vezmi svůj život vážně.“

*„Bůh se mě nebude ptát,
proč jsem nebyl knězem nebo
spisovatelem nebo svatým
Petrem – bude se ptát, proč
jsem nebyl Markem Váchou.
To je ta veliká otázka. Kéž
bych byl tím, kým mám být!“*

Marek Vácha
narozen 14. 9. 1966 v Brně

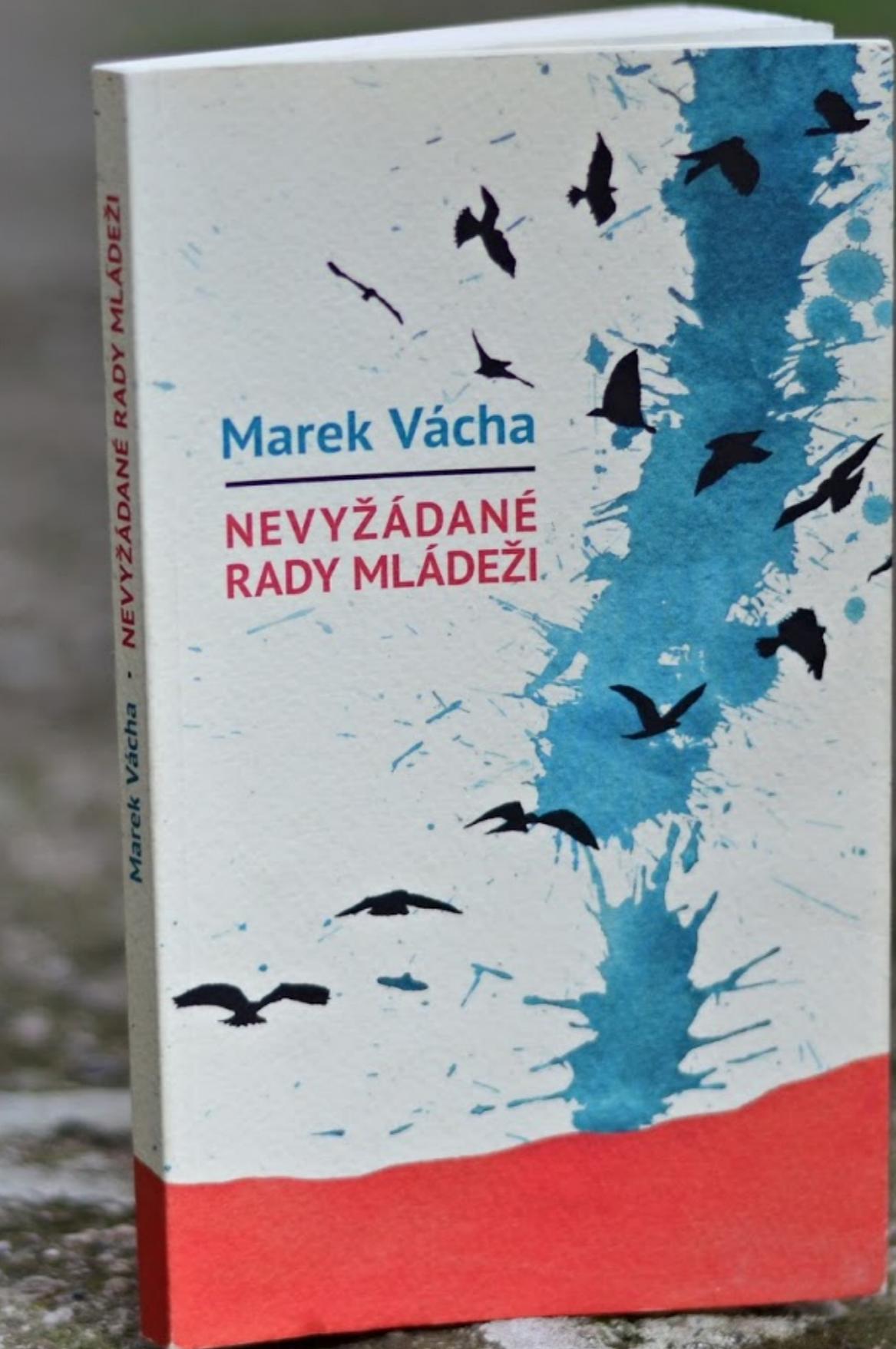
*„Mnohé dobré věci,
pokud je neudělám já,
nebudou udělány vůbec.“*

[http://blog.aktualne.cz/blogy/
marek-vacha.php](http://blog.aktualne.cz/blogy/marek-vacha.php)

orko.cz

*„Mnoho zlata jsi dostal
nasypáno do duše,
tak vezmi svůj život
vážně, neztrácej čas,
odvaž plachetnici
a vypluj.“*

Marek Vácha

“Don't forget
to love
yourself.”

Soren Kierkegaard